

Барко В. І. доктор психологічних наук,
головний науковий співробітник
Державного науково-дослідного інституту МВС України
<https://orcid.org/0000-0003-4962-0975>

Барко В. В. кандидат педагогічних наук,
провідний науковий співробітник
Державного науково-дослідного інституту МВС України
<https://orcid.org/0000-0002-3836-2627>

Макаренко П. В. кандидат психологічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ
<http://orcid.org/0000-0002-9055-3287>

МОЖЛИВОСТІ АДАПТОВАНОГО УКРАЇНОМОВНОГО ОПИТУВАЛЬНИКА «МІНІ-МУЛЬТ» ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В РОБОТІ З ПЕРСОНАЛОМ ПОЛІЦІЇ

Стаття присвячена проблематиці українськомовної адаптації англomовної психодіагностичної методики «Міні-Мульт» з метою вдосконалення психологічного забезпечення діяльності поліції. Дотепер не розроблено українськомовних варіантів цього опитувальника, хоча його діагностичний потенціал значний і використовується в правоохоронних органах за рубежом. В статті розкрито теоретичні основи і структуру експериментального дослідження, в якому взяли участь співробітники Національної поліції, наведено текст опитувальника українською мовою, ключі, охарактеризовано шкали. Представлено психометричні параметри і середньостатистичні тестові норми адаптованого опитувальника. Результати дослідження довели значний діагностичний потенціал опитувальника «Міні-Мульт» і доцільність його використання у процесі психологічного забезпечення діяльності Національної поліції.

Ключові слова: опитувальник «Міні-Мульт»; психометричні характеристики надійності; валідність; внутрішня узгодженість; середньонормативні показники.

Вступ. Важливим напрямом підвищення ефективності діяльності Національної поліції України є вдосконалення системи психологічного забезпечення роботи з персоналом. Згідно з нормативними документами, добір на службу і конкурс на посади до поліції проводиться в декілька етапів, одним з яких є визначення загальних здібностей і проведення психологічного тесту для вивчення особистісних характеристик особи [1]. Наразі, в умовах воєнного стану, розв'язання завдання оптимізації і оновлення арсеналу методик психологічної діагностики для використання в правоохоронних органах держави є надзвичайно актуальним. Традиційно психологи НПУ застосовують в своїй роботі російськомовні зарубіжні опитувальники (Р. Кеттелла, Г. Айзенка, Р. Амтхауера, К. Леонгарда, Великої П'ятірки, Мінесотський Багатофакторний Опитувальник – «ММРІ», опитувальник «СМИЛ» тощо). Українськомовний психодіагностичний інструментарій для психологів НПУ та інших правоохоронних органів недостатній,

на думку фахівців, його необхідно розширювати [2–4]. Зокрема, актуальним завданням є українськомовна адаптація поширеного опитувальника «Mini-Mult» («Міні-Мульт»), який являє собою скорочений варіант відомого Мінесотського багатофакторного особистісного опитувальника (ММРІ). «Міні-Мульт» призначений для швидкого якісного і кількісного оцінювання низки індивідуально-особистісних характеристик особистості, знання яких уможливує прогнозування ефективності професійної діяльності. Наразі не розроблені українськомовні варіанти даного опитувальника, тому «Міні-Мульт» не застосовують психологи органів системи МВС нашої держави.

Метою цієї статті є адаптація українською мовою однієї з поширених і надійних зарубіжних діагностичних методик – опитувальника «Міні-Мульт» і встановлення його діагностичних можливостей.

Завдання статті – а) розкрити теоретичні підвалини опитувальника «Міні-

Мульт»; б) визначити методологію і послідовність процесу адаптації; в) здійснити переклад опитувальника українською мовою; г) провести опитування працівників поліції і курсантів з використанням українськомовної версії; д) встановити основні психометричні показники українськомовного опитувальника і середньостатистичні тестові норми.

Теоретичне підґрунтя. Науковці зарубіжних країн достатньо глибоко досліджували питання психологічного забезпечення службової діяльності працівників-правоохоронців (Cochrane R. E., Dunnette M. D., Borman W. C., Tett R., L. Vandecreek, Barrett G. V., Miguel R. F., Hurd J. M., Lueke S. B., Tan J. [6-10]. З метою вивчення особистості працівників застосовуються широкий арсенал психодіагностичних методів, наприклад, опитувальники NEO-FFI і NEO-PI (Costa & McCrae), Hogan Personality Inventory (HPI); Californian Psychological Inventory (CPI); Working Readiness and Adaptation Profile (WRAP); Survey of Life Experience (SOLE); Invalid Personality Inventory (IPI); Gilford-Zimmerman Temperament Survey (GZTS) тощо. В останні роки в нашій країні розпочато роботу щодо українськомовної адаптації зарубіжного психодіагностичного інструментарію, упродовж 2018-2020 років науковці Державного науково-дослідного інституту МВС України здійснили українськомовну адаптацію низки зарубіжних психодіагностичних методик – Індивідуально-типологічного опитувальника (Собчик); Опитувальник Великої П'ятірки (Джон, Науман, Сото); опитувальник Баднера, Каліфорнійського психологічного та інших) [2; 3].

Нагадаємо, що поширений опитувальник MMPI (Мінесотський багатофакторний особистісний опитувальник) розроблений американськими психологами С. Хатуей та Дж. Мак-Кінлі у 1940 р. в межах теорії рис і призначений для дослідження індивідуально-психологічних особливостей людини, типових способів поведінки і змісту переживань у значущих ситуаціях, адаптивних і компенсаторних можливостей в умовах стресу. На його базі шведським психологом Кінканном у 60-х роках

минулого століття створений скорочений варіант - «Міні-Мульт» [4; 11; 12]. Методика розрахована на обстеження дорослих осіб (від 16 до 80 років зі збереженим інтелектом). Опитувальник «Міні-Мульт» містить 71 твердження, відібрані на основі факторного аналізу із 566 тверджень повної версії, включає 11 шкал, з яких 3 – оціночні (вимірюють щирість досліджуваного, ступінь достовірності результатів тестування і величину корекції); 8 шкал є базисними й оцінюють властивості особистості. «Міні-Мульт» не має додаткових шкал, також уможливує визначення показників тестування в Т-балах [4; 5; 11]. Результати тестування, отримані з допомогою тверджень «Міні-мульт», не ідентичні показникам, отриманим на повному наборі тверджень MMPI, проте відзначають їх значущі позитивні кореляції, зафіксовано суттєві гендерні відмінності в результатах тестування з його використанням, також дослідники наголошують на важливості подальшого вивчення і вдосконалення валідності опитувальника «Міні-мульт» [13; 14].

«Міні-мульт» досить економічний: середній час обстеження займає близько 15 хвилин, а обробка отриманих даних - 5-6 хвилин.

Аналіз наукових досліджень свідчить про те, що, опитувальник «Міні-Мульт» широко використовується у процесі професійного психологічного добору фахівців різноманітних професій, у тому числі правоохоронних, котрі висувають підвищені вимоги до професійно важливих якостей працівників, у процесі психологічного забезпечення професійної діяльності, з метою профілактики емоційного вигорання і надання психологічної допомоги особам, які її потребують, для визначення психологічної придатності особи до професійної діяльності, встановлення протипоказань для оволодіння професією, призначення осіб на посади менеджерів тощо. Методика «Міні-Мульт» також дозволяє оцінити рівень нервово-емоційної стійкості, ступінь інтеграції особистісних властивостей, рівень адаптації особистості до соціального оточення [4; 11].

Методи дослідження. У процесі досягнення мети використовувались методи аналізу та узагальнення наукових джерел,

психологічної діагностики, кореляційний аналіз, опитування та інтерв'ювання поліцейських, експертне оцінювання. Статистичну обробку отриманих емпіричних даних здійснено за допомогою застосування стандартизованого пакету програм *IBM SPSS Statistics 23.0*. Експериментальне дослідження проводилось поетапно. На першому етапі (2022 рік) розроблявся україномовний варіант опитувальника. Автори намагались зробити текст ідентичним до змісту оригіналу, використати традиційні для української мови терміни і висловлювання. На другому етапі (2023 рік) за допомогою українськомовного варіанту «Міні-мульти-У» проведено обстеження 290 працівників патрульної поліції і поліцейських офіцерів громади (спеціальні звання респондентів - від капрала до майора поліції, вік – від 22 до 30 років), а також курсантів закладів вищої освіти Національної поліції (ЗВО НПУ) (120 осіб, які навчаються в НАВС і ХНУВС). На третьому етапі (2023 рік) розраховувались показники валідності, надійності, внутрішньої узгодженості опитувальника; визначались статистичні норми для шкал. Кількісний показник вибірки був репрезентативним (при довірчому рівні ймовірності 0,95 із теоретичною статистичною похибкою 0,05).

Для тестування були відібрані працівники, які характеризуються як професіонали (за висновками експертів). Респонденти були заздалегідь ознайомлені з процедурою, їм роз'яснювалась призначення і мета тестування, у процесі роботи дотримувалися умови щодо простору, освітлення приміщення; інструкція доводилась письмово, стимульний матеріал був стандартним, часові обмеження також були для усіх однаковими. Дотримано також вимоги щодо доступності, лаконічності, точності інструкції та тверджень; можливості опрацювання відповідей респондентів за допомогою «ключів».

Результати і обговорення. Опитувальник «Міні-Мульти» дозволяє визначити показники восьми основних шкал, у тому числі 3-х оціночних (контрольних): щирості обстежуваного (L), ступеню достовірності результатів тестування (F) і величину корекції (K).

Шкала щирості (L) - оцінює правдивість особи. Високі значення свідчать про тенденцію уявляти себе в більш вигідному світлі, демонструвати суворе дотримання соціальних норм.

Шкала достовірності (F) - виявляє недостовірні відповіді: чим більше значення за цією шкалою, тим менш достовірні результати. Високі значення за шкалою "F" можливі у випадках неконформності особистості, аутичності, вираженої тривожності і потреби в допомозі з боку оточуючих.

Шкала корекції (K) – усуває викривлення, що вносяться надмірною обережністю і контролем особи під час тестування. Високі показники за цією шкалою говорять про неусвідомлений контроль поведінки, залежність від соціального схвалення і стурбованість своїм соціальним статусом.

В назвах основних (базисних) шкал ми пропонуємо два варіанти: перший, із вживанням психологічної, дещо «пом'якшеної» термінології, і другий - із застосуванням медичних (психіатричних) термінів. Вважаємо, що при роботі психологів з контингентом правоохоронців бажаним є використання першого варіанту. Наведемо перелік основних шкал:

1. Надконтролю (іпохондрії). Обстежувані з високими балами повільні, пасивні, схильні усім довіряти, покірні, повільно пристосовуються до умов середовища, погано переносять зміну обстановки, легко губляться в соціальних конфліктах.

2. Песимістичності (депресії). Високі оцінки мають чутливі, сензитивні особи, боязкі, сором'язливі, схильні до тривоги. В роботі вони старанні, високоморальні, добросовісні і обов'язкові, проте не здатні самостійно прийняти рішення, не упевнені в собі і легко впадають у відчай при невдачах.

3. Емоційної лабільності (демонстративності, істерії). Виявляє осіб, схильних до невротичних захисних реакцій. Вони прагнуть захоплення собою, вдають з себе більш значних і впливових людей, ніж насправді, хочуть звернути на себе увагу за будь-яку ціну. Симптоми соматичних захворювань використовують як засіб уникання відповідальності. Почуття таких людей поверхневі і неглибокі.

Питання психології

4. Імпульсивності (психопатії). Високі оцінки за шкалою свідчать про соціальну дезадаптацію. Такі особи агресивні, конфліктні, спонтанні, нехтують соціальними нормами і цінностями, для них характерне швидке прийняття рішень. Настрій у них нестійкий, вони образливі, нетерплячі, збудливі і чутливі, схильні до ризику.

6. Ригідності (паранойяльності). Високі бали за шкалою свідчать про підозрливість, недовірливість, злопам'ятність, любов до акуратності, педантизм і прямолінійність. Це люди однобічні, вперті, наполегливі, з розвинутим відчуттям суперництва, прагнуть насаджати іншим свої погляди, часто конфліктують з оточенням. Власні успіхи вони сильно переоцінюють.

7. Тривожності (психастенії). Для осіб з високими балами за шкалою характерні тривожність, нерішучість, постійні сумніви в усьому, залежність від середовищних впливів, виражена потреба уникнення невдачі, почуття провини і тенденція до самозвинувачення.

8. Індивідуалістичності (шизоїдності). Особи з високими оцінками за шкалою виявляють емоційну холодність в міжособистісних відносинах, повсякденні радості та прикраси їх не хвилюють. Проте вони здатні тонко відчувати і сприймати абстрактні образи, часто вирізняються оригінальністю суджень, своєрідністю інтересів і захоплень.

9. Оптимістичності (гіпоманії). Особам з високими значеннями шкали властиві оптимізм і активність позиції, упевненість в собі і позитивна самооцінка, схильність до жартів; виражена мотивація досягнення, щоправда, спрямована більше на моторну і мовну активність, ніж на конкретні цілі. Характерні безтурботність, радісне сприйняття світу, упевненість в майбутньому.

В опитувальнику «Міні-Мульт» п'ятої шкали на існує (в ММПІ вона називається «шкала жіночості»).

Наведемо текст опитувальника, зразок бланку відповідей і ключ для підрахунку результатів.

Інструкція респонденту: «Напишіть своє прізвище та інші відомості про себе на Бланку відповідей. Нижче слідує твердження, що стосуються стану Вашого здоров'я і Вашого характеру. Прочитайте

кожне твердження і вирішіть, вірно воно чи невірно стосовно Вас. Не витрачайте час на роздумування. Найбільш вірне те рішення, яке першим спадає на думку. Якщо твердження стосовно Вас вірне, то поставте, будь ласка, косий хрестик у лівому квадраті поруч з відповідним номером Бланка відповідей (цей квадратик розташований в колонці, позначений буквою "в"). Якщо твердження стосовно Вас невірне, то поставте хрестик у лівому квадраті, розташованому праворуч від відповідного номера на Бланку відповідей (колонка позначена буквою "н").

Усі відповіді повинні бути внесені в доданий Бланк відповідей.»

1. У Вас добрий апетит.
2. Вранці Ви зазвичай відчуваєте, що виспалися та відпочили.
3. У Вашому повсякденному житті маса цікавого.
4. Ви працюєте з великою напругою.
5. Часом Вам приходять в голову такі думки, що про них краще не розповідати
6. У Вас дуже рідко буває запор.
7. Іноді Вам дуже хотілося назавжди піти з дому.
8. Часом у Вас бувають напади нестримного сміху чи плачу.
9. Часом Вас турбує нудота та позиви на блювоту.
10. У Вас таке враження, що Вас ніхто не розуміє.
11. Іноді Вам хочеться вилаятися.
12. Щотижня Вам сняться кошмари.
13. Вам важче зосередитися, ніж більшості людей.
14. З Вами іноді трапляються дивні речі.
15. Ви досягли б у житті набагато більшого, якби люди не були налаштовані проти Вас.
16. У дитинстві Ви іноді робили дрібні крадіжки.
17. Бувало, що упродовж днів Ви нічим не могли зайнятися, тому що важко було змусити себе включитися в роботу.
18. У Вас уривчастий і неспокійний сон.
19. Коли Ви перебуваєте серед людей, часом чуєте дивні звуки.
20. Більшість людей, які Вас знають, вважають Вас приємною людиною.
21. Вам часто доводилося підкорятися комусь, хто знав менше Вашого.
22. Більшість людей задоволені своїм життям більше, ніж Ви.
23. Багато хто перебільшує свої нещастя, щоб домогтися співчуття та допомоги.
24. Іноді Ви гніваєтесь.
25. Вам іноді не вистачає упевненості в собі.
26. У Вас часто буває посмикування в м'язах
27. У Вас часто буває відчуття, ніби Ви зробили щось неправильно чи недобре.
28. Зазвичай, Ви задоволені власною долею.

Питання психології

29. Деякі люди так люлять командувати, що Вам хочеться усе зробити наперекір, хоча Ви знаєте, що вони праві.
30. Вам часто здається, що проти Вам щось замишляють.
31. Більшість людей здатні добиватись вигоди не зовсім чесним шляхом.
32. Вас часто турбує шлунок.
33. Часто Ви не можете зрозуміти, чому напередодні були не в настрої або роздратовані.
34. Іноді Ваші думки течуть так швидко, що Ви не встигаєте їх висловлювати.
35. Ваше сімейне життя не гірше, ніж у більшості Ваших знайомих.
36. Часом у Вас буває відчуття власної непотрібності.
37. В останні роки Ваше самопочуття було переважно добрим.
38. У Вас були періоди, коли Ви щось робили, а потім не могли згадати, що саме.
39. Ви вважаєте, що Вас часто і незаслужено карали.
40. Зараз Ви почуваете себе краще, ніж будь-коли.
41. Вам байдуже, що про Вас думають інші.
42. З пам'яттю у Вас усе гаразд.
43. Вам складно підтримувати розмову з малознайомою людиною.
44. Ви часто відчуваєте загальну слабкість.
45. У Вас рідко болить голова.
46. Іноді Вам буває складно зберігати рівновагу при ходьбі.
47. Не всі Ваші знайомі Вам подобаються.
48. Дехто намагається привласнити Ваші думки та ідеї.
49. Ви робили вчинки, які не можливо пробачити.
50. Ви вважаєте, що надмірно сором'язливі.
51. Ви майже завжди про щось тривожитесь.
52. Ваші батьки часто не схвалювали Ваших знайомств.
53. Іноді Ви трохи пліткуєте (обговорюєте вчинки своїх знайомих).
54. Часом Ви відчуваєте, що Вам дуже легко приймати рішення.
55. У Вас буває сильне серцебиття і відчуття задухи.
56. Ви запальні, але відхідливі.
57. У Вас бувають періоди такого занепокоєння, що важко всидіти на місці.
58. Ваші батьки та інші члени сім'ї часто чіпляються до Вас.
59. Ваша доля мало кого цікавить.
60. Ви не засуджуєте людей, які можуть у власних інтересах скористатися помилками інших.
61. Іноді Ви сповнені енергії.
62. За останні роки у Вас погіршився зір.
63. Іноді Ви відчуваєте шум або дзвін у вухах.
64. У Вашому житті були випадки (випадок), коли Ви відчували, що на Вас впливають гіпнозом.
65. У Вас бувають періоди, коли Ви дуже веселі без причини.
66. Навіть перебуваючи в товаристві, Ви часто відчуваєте самотність.
67. Ви вважаєте, що більшість людей можуть збрехати, аби уникнути відповідальності.
68. Ви все відчуваєте гостріше, ніж більшість інших людей.
69. Іноді Ваша голова працює повільніше, ніж зазвичай.
70. Ви часто розчаровуєтесь в людях.
71. Ви зловживали спиртними напоями.

Бланк відповідей: В – вірно; Н – невірно.

В	№	Н	В	№	Н	В	№	Н	В	№	Н
	1			19			37			55	
	2			20			38			56	
	3			21			39			57	
	4			22			40			58	
	5			23			41			59	
	6			24			42			60	
	7			25			43			61	
	8			26			44			62	
	9			27			45			63	
	10			28			46			64	
	11			29			47			65	
	12			30			48			66	
	13			31			49			67	
	14			32			50			68	
	15			33			51			69	
	16			34			52			70	
	17			35			53			71	
	18			36			54				

Ключ: (Н) – невірно; (В) – вірно

Шкали	Відповіді	№ твердження
L	Н	5 11 24 47 53
F	Н В	22 24 61 9 12 15 19 30 38 48 49 58 59 71
K	Н	11 23 31 33 34 36 40 41 43 56 61 65 67 69 70
1	Н В	1 2 6 37 45 9 18 26 32 44 46 55 62 63
2	Н В	1 3 6 11 28 37 40 42 60 61 65 4 9 17 18 22 25 36 44
3	Н В	11 23 28 29 37 40 41 43 45 50 56 1 2 3 9 18 26 31 33 35 44 46 55 57 62
4	Н В	2 28 34 35 41 43 50 65 7 10 13 14 15 16 22 27 52 58 71
6	Н В	20 28 29 31 67 5 8 10 15 30 39 63 64 66 68
7	Н В	3 3 42 5 8 13 17 22 25 27 36 44 51 57 66 68
8	Н В	4 42 5 7 8 10 13 14 15 16 17 26 30 38 39 46 57 63 64 66
9	Н В	43 4 7 8 20 21 29 34 38 39 54 57 60

В разі співпадиння знаків у відповіді респондента і ключі нараховується 1 бал, якщо знаки різні – балів не нараховується (0 балів).

У процесі експериментального дослідження задля визначення психодіагностичних можливостей нової методики «Міні-Мульт-У», проведено розрахунки надійності та валідності опитувальника. Нами отримані результати стосовно основних видів надійності: ретестової, надійності паралельних форм і внутрішньої узгодженості.

Ретестова надійність визначена на основі підрахунку коефіцієнтів кореляції між двома послідовними тестуваннями одних і тих самих респондентів з інтервалом у 2 тижні. Результати по кожній шалі представлені в таблиці 1. (N = 260; p = 0,01).

Таблиця 1

Значення коефіцієнтів кореляції між результатами двох тестувань для шкал «Міні-Мульт-У»

Шали «Міні-Мульт-У»							
1	2	3	4	6	7	8	9
,71	,72	,68	,69	0,70	,75	,80	,82

Примітка. Шкали «Міні-Мульт-У»: 1. Надконтроль; 2. Песимістичність; 3. Емоційна лабільність; 4. Імпульсивність; 6. Ригідність; 7. Тривожність. 8. Індивідуалістичність. 9. Оптимістичність.

Середнє арифметичне значення коефіцієнтів (0,733) становить показник ретестової надійності. Отриманий результат відповідає існуючим психометричним вимогам до психологічних опитувальників.

Для осіб, які володіють англійською, окрім українськомовної нами також використана англомова версія зазначеного опитувальника, обидва варіанти які розглядалися як *паралельні форми*, оскільки склалися з однакової кількості завдань і були однакові за структурою і змістом. Результати, отримані за допомогою використання обох форм опитувальника, виявились близькими між собою. Коефіцієнти кореляції, одержані при тестуванні виявились наступними (табл. 2) (N = 180; p = 0,01).

Таблиця 2

Значення коефіцієнтів кореляції між результатами двох тестувань для паралельних форм «Міні-Мульт-У»

Шали «Міні-Мульт-У»							
1	2	3	4	6	7	8	9
,70	,74	,70	,75	0,70	,74	,80	,79

Примітка. Позначення шкал відповідають назвам, представленим у табл. 1

Середнє арифметичне значення коефіцієнтів становить 0,740. Таким чином, надійність паралельних форм є також задовільною.

Розподілу тестових показників також перевірявся за допомогою t-критерію Ст'юдента. Не було зафіксовано значущих відмінностей між отриманими значеннями за обома формами опитувальника (українсько- і англомовною). Також не встановлено значущих відмінностей при перевірці результатів тестування за допомогою використання критерію Пірсона χ^2 . Отже українськомовну і англомовну форми опитувальника можна вважати однаковими.

З метою перевірки *внутрішньої узгодженості* завдань опитувальника розраховувався коефіцієнт α -Кронбаха (табл. 3). Усі отримані коефіцієнти можна вважати такими, що відповідають існуючим вимогам до психодіагностичних методик.

Таблиця 3

Значення коефіцієнтів α -Кронбаха для шкал опитувальника «Міні-Мульт-У»

Шали «Міні-Мульт-У»							
1	2	3	4	6	7	8	9
,75	,72	,76	,68	0,73	,74	,77	,75

Примітка. Позначення шкал відповідають назвам, представленим у табл. 1

Таким чином, значення коефіцієнтів отримані психометричні показники свідчать про задовільну надійність адаптованого українськомовного опитувальника «Міні-Мульт-У».

З метою дослідження *конструктивної валідності* адаптованого «Міні-Мульт-У» проведено порівняння даних, отриманих при використанні цього опитувальника, з результатами інших психодіагностичних методик, зокрема, Індивідуально-типологічним опитувальником (ІТО) і Опитувальником Великої П'ятірки (ОВП) в українськомовній адаптації В. Барка, 2019).

Шкали «Міні-Мульт-У» виявились корелюючими з деякими шкалами опитувальників ІТО та ОВП (табл. 4 і 5).

Кореляції шкал «Міні-Мульт-У» та ІТО

Шкали ІТО	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
1	-0.35	-0.28	0.31	0.31	0.05	-0.37	-0.21	0.37
2	-0.40**	-0.45**	0.25	0.45**	0.10	-0.50**	-0.19	0.38
3	-0.40*	-0.48**	0.23	0.49**	0.12	-0.48**	-0.20	0.25
4	0.11	0.16	-0.28	0.25	0.50	0.10	0.25	0.05
5	0.25	0.35	-0.18	-0.26	0.28	0.20	0.24	-0.23
6	0.37	0.40**	-0.20	-0.38	0.10	0.32	0.25	-0.28
7	0.41**	0.42**	0.10	-0.41**	-0.12	0.55**	0.15	-0.40*
8	0.15	0.20	0.35	0.12	-0.35	0.15	0.32	-0.20

Примітка: * $p = 0,01$, ** $p = 0,001$. $N = 290$.

Шкали «Міні-Мульт-У»: 1. Надконтроль; 2. Песимістичність; 3. Емоційна лабільність; 4. Імпульсивність; 6. Ригідність; 7. Тривожність. 8. Індивідуалістичність. 9. Оптимістичність. Шкали ІТО: 1. Екстраверсія; 2. Спонтанність; 3. Агресивність; 4. Ригідність; 5. Інтроверсія; 6. Сензитивність; 7. Тривожність; 8. Емотивність.

Як видно з табл. 4, шкали «Міні-Мульт-У», які відображують характерологічні тенденції до імпульсивності, лідерства, домінування, оптимістичності (4 і 9) позитивно корелюють з шкалами стеничного типу реагування ІТО – екстраверсією (0,31–0,37), спонтанністю (0,45–0,38), агресивністю (0,49–0,25). Зафіксовано їх негативну кореляцію з шкалами гіпостеничного типу реагування – інтроверсією (-0,26) – (-0,23), сензитивністю (-0,38) – (-0,28), тривожністю (-0,41) – (-0,40), що було очікуваним. Шкали «Міні-Мульт-У» в яких знаходять відображення такі риси, як надконтроль, песимістичність, тривожність (1; 2; 7) також помірно

позитивно корелюють з шкалами гіпостеничного і змішаного типу реагування ІТО – інтроверсією (0,25–0,35), сензитивністю (0,41–0,42), тривожністю (0,55), ригідністю (0,16–0,25). Шкали емоційної лабільності і індивідуалістичності «Міні-Мульт-У» (3 і 8) виявили значущі кореляційні зв'язки з шкалами сензитивності і емотивності ІТО (6 і 8) (0,35–0,32), з рештою їх не виявлено, значення невисокі (0,15–0,24).

Таким чином, на основі порівняння кореляційних зв'язків двох опитувальників можна висновувати про критеріальну валідність нового опитувальника «Міні-Мульт-У» (за критеріями стеничності-гіпостеничності).

Таблиця 5

Кореляції шкал «Міні-мульт-У» та ОВП

Шкали ОВП	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
1	-0.25	-0.36	0.32	0.30	0.08	-0.35	-0.25	0.38
2	0.43**	0.45**	0.15	-0.43*	-0.10	0.56**	0.12	-0.44*
3	0.38	0.42**	-0.20	-0.40**	0.15	0.37	0.26	-0.25
4	0.27	0.32	-0.27	-0.30	0.38	0.25	-0.26	0.13
5	-0.20	-0.25	0.20	0.28	-0.12	-0.15	-0.17	0.39*

Примітка: * $p = 0,01$, ** $p = 0,001$. $N = 290$.

Шкали «Міні-Мульт-У»: 1. Надконтроль; 2. Песимістичність; 3. Емоційна лабільність; 4. Імпульсивність; 6. Ригідність; 7. Тривожність. 8. Індивідуалістичність. 9. Оптимістичність. Шкали ОВП: 1 – екстраверсія; 2 – нейротизм; 3 – сумлінність; 4 – поступливість; 5 – відкритість досвіду.

Дані, отримані на основі порівняння шкал «Міні-Мульт-У» та ІТО були доповнені і підтвержені аналізом зв'язків шкал «Міні-Мульт-У» та ОВП. З таблиці 5 видно, що також встановлені позитивні кореляції стеничних шкал Міні-Мульт-У (4 і 9) з такого ж типу шкалами 1 і 5 (екстраверсія та відкритість досвіду) ОВП (0,30–0,39), а також негативні кореляції з шкалами гіпостеничного регістру 2 (нейротизм) і 4 (поступливість) (-0,30; -0,44).

Аналіз зв'язків шкал «Міні-Мульт-У», в яких відображені риси гіпостеничного і змішаного типу реагування (надконтроль, песимістичність, тривожність) (1; 2; 7) виявив помірну позитивну кореляцію з шкалами гіпостеничного регістру ОВП - нейротизмом (0,43–0,56), поступливістю (0,25–0,32), сумлінністю (0,37–0,42) і, відповідно, негативні кореляції з шкалами екстраверсії і відкритості досвіду (-0,25; -0,36). Не виявлено значущих кореляційних зв'язків між шкалою індивідуалістичності і шкалами ОВП (0,12–0,26).

Встановлені факти, в основному, відповідають теоретико-психологічним уявленням, які ґрунтуються на ортогональній моделі особистості й теорії провідних тенденцій. Дійсно, ми бачимо, що отримані дані свідчать про взаємну доповнюваність шкал методик психологічної діагностики – «Міні-мульт-У», ІТО та ОВП. Важливі для професійної правоохоронної діяльності стеничні риси особистості (типи реагування) – (імпульсивність, оптимістичність), діагностовані за допомогою Міні-мульт, як свідчать коефіцієнти кореляції, фіксуються паралельно з шкалами екстравертованості, спонтанності, агресивності, відкритості опитувальників ІТО і ОВП, тобто супроводжують одна одну, опитувальники підтверджують отримані дані. Індивідуальні якості гіпостеничного типу реагування (згідно з Міні-Мульт) – надконтроль, песимістичність,

тривожність тощо також проявляються одночасно з гіпостеничними рисами, діагностованими за допомогою ІТО і ОВП (інтровертованість, тривожність, нейротизм, поступливість) які, здебільшого, є небажаними для правоохоронної діяльності.

Наведені дані кореляційного аналізу свідчать про валідність шкал Міні-Мульт-У за використаними критеріями типів реагування.

Варто відмітити відсутність значущих коефіцієнтів кореляції між шкалою «Індивідуалістичність» опитувальника «Міні-Мульт-У» і більшістю шкал характерологічних опитувальників ІТО та ОВП, що може бути пояснене спрямованістю цієї шкали на внутрішній світ особистості і специфічний спосіб реагування на інших. Також встановлено відсутність значущих коефіцієнтів кореляції показників усіх шкал опитувальників ІТО і ОВП з контрольними шкалами опитувальника «Міні-Мульт-У» ($r = 0,10-0,25$; $p = 0,01$), що свідчить про те, що установка на соціально бажані відповіді не впливає суттєво на показники, отримані за шкалами цього опитувальника.

З метою дослідження особистісних характеристик працівників поліції проведено їх тестування з використанням опитувальника «Міні-Мульт-У». Отримані в процесі психодіагностичного тестування оцінки були проаналізовані за допомогою статистичних методів. Аналіз середніх значень, стандартного відхилення, моди і медіани виявив їх відповідність закону нормального розподілу за основними шкалами. Це дає можливість використовувати при аналізі результатів тестування стандартний набір статистичних методів програм Excel та SPSS. У табл. 6–7 наведено середньонормативні та інші статистичні показники за методикою «Міні-Мульт-У» отримані на вибірках жінок і чоловіків.

Статистичні показники (в Т-балах), отримані в процесі тестування працівників поліції (загальна вибірка, чоловіки. N = 188)

Показники	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
<i>X</i>	38.2	37.4	47.0	46.4	53.1	35.6	43.2	61.5
<i>σ</i>	5.6	5.3	5.8	7.2	7.3	7.0	6.9	7.4
медіана	37	37	48	48	53	35	42	60
мода	38	37	46	47	56	37	44	64

Примітка: *X* - середнє арифметичне; *σ* – стандартне відхилення. *Курсивом* виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p=0,01$). Шкали «Міні-Мульт-У»: 1. Надконтроль; 2. Песимістичність; 3. Емоційна лабільність; 4. Імпульсивність; 6. Ригідність; 7. Тривожність. 8. Індивідуалістичність. 9. Оптимістичність. *Курсивом* виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p = 0,05$).

За результатами порівняння результатів тестування жінок зафіксовано вищі показники за шкалою емоційної лабільності (3) і нижчі – за шкалою імпульсивності (4), відмінності статистично значущі ($p=0,01$). Це може пояснюватись тенденцією до більшої демонстративності у жінок, бажанням подобатись і справляти враження у порівнянні з чоловіками. Те, що жінки продемонстрували менші індекси за шкалою імпульсивності, означає їх меншу

схильність до агресивності, домінування, спонтанності. Також жінки отримали дещо вищі індекси за гіпостенічними шкалами надконтролю, песимістичності і тривожності (відмінності статистично незначущі при $p=0,01$). Отже жінки поліцейські більш схильні до хвилювань з приводу стану здоров'я, вони більш сором'язливі, старанні, високomorальні, добросовісні й обов'язкові, порівняно з чоловіками.

Таблиця 7

Статистичні показники (в Т-балах), отримані в процесі тестування працівників поліції (загальна вибірка, жінки. N = 102)

Показники	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
<i>X</i>	42.1	42.7	53.2	49.5	48.3	40.4	39.6	55.8
<i>σ</i>	5.1	4.8	6.0	6.5	6.3	6.1	6.7	6.9
медіана	42	42	53	50	48	39	39	54
мода	40	41	54	52	50	42	40	57

Примітка: *X* - середнє арифметичне; *σ* – стандартне відхилення. *Курсивом* виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p=0,01$). Шкали «Міні-Мульт-У»: 1. Надконтроль; 2. Песимістичність; 3. Емоційна лабільність; 4. Імпульсивність; 6. Ригідність; 7. Тривожність. 8. Індивідуалістичність. 9. Оптимістичність. *Курсивом* виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p = 0,05$).

Розподіл балів для вибірок перевірявся на основі використання критерію Колмогорова–Смірнова. Розрахунки показали, що розподіл балів за основними шкалами відповідає нормальному ($p=0,01$). Порівняння результатів тестування за методикою «Міні-мульт-У» в підрозділах поліції і група курсантів закладів вищої освіти МВС з специфічними умовами навчання не виявило значущих відмінностей

між показниками ($p=0,05$). Слід враховувати, що коридор можливих значень за шкалами методики «Міні-мульт-У» становить від 1 до 110 Т-балів, коридор середніх значень становить від 40 до 70 Т-балів. Бали нижче та вище зазначеного коридору вважаються низькими та високими відповідно. Таким чином, отримані середньонормативні показники для загальної вибірки можливо вважати

Питання психології

еталонними при тестуванні поліцейських і курсантів ЗВО МВС.

В табл. 8 наведено середньонормативні показники за опитувальником «Міні-Мульт-У» (для загальної вибірки жінок і чоловіків).

Отримані показники на вибірці працівників поліції свідчать про деяке розходження наших «емпіричних» оцінок та «базових», представлених авторами методики.

Таблиця 8

Порівняння середньонормативних показників,отриманих у процесі адаптації «Міні-мульт-У»

а) емпіричні статистичні дані для чоловіків і жінок (N = 290)

Показники	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
<i>X</i>	40.4	41.6	51.5	46.7	49.8	38.3	41.9	57.3
<i>σ</i>	5.7	4.9	6.7	10.6	7.9	8.2	8.8	5.7

б) базові статистичні дані (за даними розробників «Міні-мульт»)

Показники	Шкали «Міні-Мульт-У»							
	1	2	3	4	6	7	8	9
<i>X</i>	45.6	46.8	53.1	41.4	52.0	45.2	43.0	53.3
<i>σ</i>	5.1	5.3	6.1	7.2	7.5	7.8	6.9	6.3

Примітка: курсивом виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p = 0,01$).

X - середнє арифметичне; *σ* – стандартне відхилення.

З таблиці видно, що за деякими шкалами «Міні-мульт-У» зафіксовано відмінності між базовими даними, представленими у авторських дослідженнях зарубіжних психологів, і отриманими за результатами нашого емпіричного дослідження. Так, середні показники за деякими шкалами гіпостенічного типу реагування у середовищі працівників поліції дещо нижчі від тих, які отримані зарубіжними дослідниками. За показниками шкал гіпостенічного типу – надконтролю, песимістичності, тривожності (1; 2; 7) середньонормативні показники працівників поліції відрізняються від базових (відмінності статистично значущі, $p=0,01$). Такі результати можливо пояснити тим, що для поліцейських не характерні іпохондрично-депресивні особистісні риси, оскільки функціональні обов'язки потребують від них стресостійкості, сміливості, високої працездатності, лідерських якостей, активності, незалежності, спонтанності і рішучості. Поліцейські не схильні підкорятися, уникаючи відповідальності. Отримані значення шкал свідчать про критичність при оцінці професійних ситуацій, високу самооцінку, упевненість у собі.

Відповідно, вищі середні значення поліцейські демонструють за шкалами стенічного типу реагування - імпульсивності і оптимістичності (4 і 9), які відображають такі риси, як сміливість, рішучість, мотивацію досягання, незалежність, високий рівень домагань, активність, комунікабельність, віру в майбутнє.

Отримані дані, загалом, підтверджують раніше отримані результати з використанням інших психодіагностичних методик (ІТО, ОВП тощо).

Здійснюючи аналіз й оцінку психологічного профілю за опитувальником «Міні-Мульт-У» психологу потрібно дотримуватись наступних правил:

1. Якщо кількість Т-балів за шкалою нещирості «L» перевищує 70 Т-балів, це свідчать про свідоме спотворення результатів (або про випадковий характер відповідей). У цьому випадку результати тестування вважаються невалідними.

2. Якщо показники за шкалою достовірності «F» перевищують 70 Т-балів, це означає неконформність особистості, пов'язану з своєрідністю сприйняття і мислення; аутистичні тенденції, коли особистість, має труднощі в міжособистісній взаємодії;

Питання психології

схильність до неупорядкованої поведінки і протесту проти соціальних норм; потребу в самовираженні.

3. Високий показник за шкалою корекції «К» (більше 70 Т-балів) свідчить про те, що респондент залежить від соціального схвалення, стурбований власним соціальним статусом, має схильність заперечувати труднощі в міжособистісних відносинах і в контролі власної поведінки, прагне дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки, уникає критики оточуючих і конфліктів.

4. Рівень прояву якості від 40 до 70 Т-балів за певною шкалою вважається середнім; від 0 до 39 – низьким; від 71 і більше – високим.

За результатами виконання «Міні-Мульт-У» психолог може встановити, до

якого особистісного типу належить респондент. Так, високі і середні індекси (40 і більше Т-балів) за шкалами стенічного типу реагування (№4 і 9) і низькі (менше 40 Т-балів) за шкалами гіпостенічного регістру (№1; 2; 7) однозначно дозволяють віднести особу до стенічного типу реагування. Низькі значення за стенічними шкалами і високі за гіпостенічними означають належність особи до гіпостенічного типу. Середні значення стенічних і гіпостенічних і високі значення за шкалами №3; 6 і 8 дозволяють віднести особу до змішаного типу реагування.

Розподіл працівників поліції різних підрозділів за особистісними типами представлений у таблиці 9.

Таблиця 9

Розподіл поліцейських за особистісними типами (%)

	Особистісні типи реагування			
	Стенічний	Гіпостенічний	Змішаний	Не визначений
Патрульні	40	20	27	13
Офіцери громади	40	22	28	10
Курсанти ЗВО МВС	45	18	20	17

Таким чином більшість працівників поліції і курсантів продемонстрували показники стенічного типу реагування (40-45%) які є бажаними для правоохоронної діяльності і характеризуються екстравертованістю, спонтанністю, лідерськими якостями, енергійністю і оптимістичністю тощо. Менш виражений змішаний тип реагування (20-28%), гіпостенічний мало виражений (18-22%), останні два частіше зустрічається у офіцерів поліції громади, яким необхідні уважність, пунктуальність і педантичність в роботі.

Висновки та перспективи подальших розвідок. За результатами проведеного дослідження здійснено українськомовну адаптацію опитувальника «Міні-Мульт-У». В нашій країні такий опитувальник до цього часу не використовувався. Українськомовний варіант характеризується прийнятними показниками надійності, валідності, внутрішньої узгодженості тощо. Також стандартизовано процедуру

організації та проведення тестування, визначено середньостатистичні тестові норми, впровадження яких сприятиме підвищенню якості оцінювання результатів тестування працівників поліції при проведенні конкурсу на службу або зайняття вакантної посади в системі НПУ. За результатами опитування з використанням «Міні-Мульт-У» психолог може встановити належність працівника до певного особистісного типу за ознакою типу реагування, що допоможе правильно визначити його спеціалізацію. Отримані у дослідженні стандартизовані показники для загальної вибірки можуть бути використані в якості еталону при проведенні професійного добору працівників на службу до підрозділів Національної поліції України. У подальшому планується продовжити роботу щодо українськомовної адаптації інших зарубіжних психодіагностичних методик.

Питання психології

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41 (від 09.10.2015). Ст. 379. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Криволапчук В.О., Сизоненко А.С., Остапович В.П., Барко В.І. (2020). Методики психологічної діагностики індивідуально-психологічних особливостей працівників Національної поліції України: методичні рекомендації. ДНДІ МВС України.
3. Професіограми за основними видами поліцейської діяльності: наук.-практ. посіб. (2018). / В.П. Остапович, І.О. Дубова, В.І. Барко та інші; за заг. ред. проф. В.О. Криволапчува. ДНДІ МВС України; ФОП Кандиба Т.П.
4. Практикум з основ психології: Тести і хрестоматія. Навчальний посібник для студентів медичних інститутів (1997). /Укладач В.А. Мельников. СОНАТ.
5. Armentrout I.A., Rouzer D.L. (1970). Utility of Mini-Mult with delinquents // *J. Consult. Clin. Psychol.* v.34.
6. Bouchard C. (2007). Physical activity and health / C. Bouchard, S. N. Blair, W. L. Haskell. – Champaign : Human Kinetics.
7. Cochaine R. E., Tett R., L. Vandecreek (2003). Psychological Testing and the Selection of Police Officers. A National Survey. *Criminal Justice and Behavior*. <https://www.researchgate.net/publication/247743668>
8. Dunnette M. D., Borman W. C. (1979). Personnel Selection and Classification Systems. *Annual Review of Psychology*. Vol. 30, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.30.020179.002401>
9. Gaiton W.F., Fogg M. E., Tavermina I. et al. (1976). Comparison of the MMPI and Mini-Mult with women who request abortion. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* .v. 32.
10. Gerald V. Barrett, Rosanna F. Miguel, Jennifer M. Hurd, Sarah B. Lueke and James A. Tan. (2003). Practical Issues in the Use of Personality Tests in Police Selection. *Public Personnel Management*. Volume 32 No. 4. DOI: <https://doi.org/10.1177/009102600303200403>
11. Kincannon I. (1968). Prediction of standart MMPI scale scores from 71 items: The Mini-Mult. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* .v. 32..
12. Platt I., Scura W. (1972). Validation of the Mini-Mult with male reformatory inmates. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* .v. 28.
13. Fillenbaum, G. G., & Pfeiffer, E. (1976). The Mini-Mult: A cautionary note. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 44(5). <https://doi.org/10.1037/0022-006X.44.5.698>
14. Castro, A.G., & Quesada, A. M. (1971). Mini-Mult: A short form of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory, MMPI. *Acta Psiquiátrica y Psicológica de América Latina*, 17(1).

References

1. Pro Natsionalnu politsiuu : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 40–41 (vid 09.10.2015). St. 379. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (data zvernennia: 27.08.2020). (in Ukrainian)
2. Kryvolapchuk V.O., Syzonenko A.S., Ostapovych V.P., Barko V.I. (2020). Metodyky psykhologichnoi diahnostyky indyvidualno-psykhologichnykh osoblyvosti pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy: metodychni rekomendatsii [Methods of psychological diagnosis of individual psychological characteristics of employees of the National Police of Ukraine: guidelines]. DNDI MVS Ukrainy. (in Ukrainian)
3. Profesiogramy za osnovnymy vydamypolitseiskoji diialnosti: Prakt. Posib/ (2018)/ [Professiograms of main types of Police activities] / V. P. Ostapovich, I.O. Dubova, V.I. Barko. DNDI MVS Ukrainy, FOP Kandyba T.P. (in Ukrainian)
4. Praktykum z osnov psykhologii: Testy i khrestomatii. [Workshops on the basis of psychology: Tests and Reader]. Navchalnyi posibnyk dlia studentiv medychnykh instytutiv (1997) /Ukladach V.A. Melnykov. Symferopol : SONAT. (in Ukrainian)
5. Armentrout I.A., Rouzer D.L. (1970). Utility of Mini-Mult with delinquents // *J. Consult. Clin. Psychol.* v.34.
6. Bouchard C. (2007). Physical activity and health / C. Bouchard, S. N. Blair, W. L. Haskell. – Champaign : Human Kinetics.
7. Cochaine R. E., Tett R., L. Vandecreek (2003). Psychological Testing and the Selection of Police Officers. A National Survey. *Criminal Justice and Behavior*. <https://www.researchgate.net/publication/247743668>
8. Dunnette M. D., Borman W. C. (1979). Personnel Selection and Classification Systems. *Annual Review of Psychology*. Vol. 30, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.30.020179.002401>
9. Gaiton W.F., Fogg M. E., Tavermina I. et al. (1976). Comparison of the MMPI and Mini-Mult with women who request abortion. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* .v. 32.
10. Gerald V. Barrett, Rosanna F. Miguel, Jennifer M. Hurd, Sarah B. Lueke and James A. Tan. (2003). Practical Issues in the Use of Personality Tests in Police Selection. *Public Personnel Management*. Volume 32 No. 4. DOI: <https://doi.org/10.1177/009102600303200403>

11. Kincannon I. (1968). Prediction of standart MMPI scale scores from 71 items: The Mini-Mult. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. v. 32..
12. Platt I., Scura W. (1972). Validaition of the Mini-Mult with male reformatory inmates. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. v. 28.
13. Fillenbaum, G. G., & Pfeiffer, E. (1976). The Mini-Mult: A cautionary note. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 44(5). <https://doi.org/10.1037/0022-006X.44.5.698>
14. Castro, A.G., & Quesada, A. M. (1971). Mini-Mult: A short form of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory, MMPI. *Acta Psiquiátrica y Psicológica de América Latina*, 17(1).

Summary

Barko V. I. Main Researcher, State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

Barko V. V. Senior Researcher, State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

Makarenko P. V. Candidate of Psychological Sciences (Ph.D.), associate professor of Department of pedagogics and psychology faculty №3, Kharkiv National University of Internal Affairs

POSSIBILITIES OF THE ADAPTED UKRAINIAN LANGUAGE QUESTIONNAIRE "MINI-MULT" FOR USE IN POLICE

Introduction. The article is devoted to the issue of Ukrainian-language adaptation of the common psychodiagnostic method "Mini-Mult" within the framework of improving the system of psychological support of work with the staff of the National Police of Ukraine. The method has been used by psychologists since the middle of 1960s for professional selection and psychological support of staff of many organizations, including law enforcement agencies. There are no Ukrainian-language versions of this questionnaire in our country yet, although its structure and diagnostic capabilities are suitable for use in state law enforcement agencies.

Purpose. The purpose of the article is a) to translate the text of the questionnaire from English into Ukrainian; b) to conduct a survey involving more than three hundred employees of the National Police of Ukraine from various departments; c) to find out the average test norms and the main psychometric characteristics of the adapted questionnaire (Mini-Mult-U).

Methods. The main research methods were: a) the analysis of statements of the Inventory in order to determine the compliance of statements to certain scales of the questionnaire and translate it's statements into Ukraine; b) testing of National Police officers in order to obtain the results for men and women; c) statistical methods in order to determine the main psychometric characteristics of the adapted Mini-Mult-U.

Originality. For the first time in the article the adaptation of the Mini-Mult questionnaire in Ukrainian was carried out. The statements of the original Mini-Mult variant allowed to single out those that clearly belong to certain scales, which turned out to be the most understandable to Ukrainian-speaking respondents; the statements were translated from English into Ukrainian. Also in the article the average test norms are presented, as well as the main psychometric characteristics of the adapted Mini-Mult-U - criterion and construct validity, reliability (retest and parallel forms), internal consistency of scales, etc.). Thus the adapted Mini-Mult-U questionnaire provides a comprehensive psychological diagnosis of a number of important individual psychological characteristics, included in eight main categories: hypochondria, depression, hysteria, impulsivity, rigidity, anxiety, schizoidness, optimism.

Conclusion. It is shown that with the results of adapted Mini-Mult-U questionnaire the psychologist can determine to which personality type the respondent belongs: high and average indices on the scales of the sthenic type of response and low on the scales of the hyposthenic register allow to classify a person to strong type; low values on sthenic scales and high on hypostenic - mean that a person belongs to the weak types of personality. It is noted that most police officers showed indicators of alpha- (55-65%) and gamma- (16-18%) personality types, which are productive for law enforcement and are characterized by extroversion, activity, leadership trends, energy and more. The results of the study convincingly proved the diagnostic verification of this adapted inventory and the feasibility of its use in the process of psychological support of work with staff of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Key words: "Mini-Mult" questionnaire, psychometric characteristics, reliability, validity, internal consistency, average normative indicators.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Recelved/Поступила: 20.03.23.